

MAAELUMINISTEERIUM

Marku Lamp
Keskkonnaministeerium

Meie: 17.04.2019 nr 4.1-3/500

Metsanduse arengukava 2030 koostamine

Austatud härra Lamp

Oleme tutvunud teie poolt saadetud metsanduse arengukava 2030 (edaspidi MAK2030) koostamise probleemide süstematiseeritud ja täiendatud materjaliga ning edastame lisas toodud omapoolsed tähelepanekud ja lahendusettepanekud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Põllumajandus- ja maaelupoliitika asekantsler

Kristine Hindriks

625 6187 kristine.hindriks@agri.ee

Ettepanek 1	
Probleemrühma nimetus	METSAÖKOSÜSTEEMIDE TERVISLIKU SEISUNDI TAGAMISEKS VAJAME PRAEGUSEST TÕHUSAMAT SEIRET
Väljavalitud probleem	K.2.3 Metsakaitse meetmed kliimamuutuste mõjude vähendamiseks on ebapiisavad (patogeenid ja häiringud)
Lahendusettepanek	Riigipoolsete fütosanitaarmedetede tõhustamine invasiivsete liikide avastamisel ja nende tõrje korraldamisel Põllumajandusameti, Keskkonnaagentuuri ja Keskkonnaameti koostöös.
Mida lahendab?	Ohtlike taimekahjustajate puhangute ning kaasnevate majanduslike, keskkondlike ning sotsiaalsete mõjude ära hoidmine (vt ka „Majanduslik analüüs – ohtlike taimekahjustajate poolt tekitatud kahjude hindamine“, Eesti Maaülikool, 2017).
Kuidas lahendab?	Tõhus kontrollisüsteem on riskide maandamise eelduseks.
Kas lahendus aitab kaasa ka muu probleemi lahendamisele (võimalusel)?	Kontrollisüsteem on käsitletav eeldusena metsanduse olulisele rollile Eesti sisemajanduses ja ekspordis.

Ettepanek 2	
Probleemrühma nimetus	METSAÖKOSÜSTEEMIDE TERVISLIKU SEISUNDI TAGAMISEKS VAJAME PRAEGUSEST TÕHUSAMAT SEIRET
Väljavalitud probleem	K.2.1. Eesti metsade tervislikku seisundit ohustab juurepessu levik, mis langetab puidu väärtust. K.2.3 Metsakaitse meetmed kliimamuutuste mõjude vähendamiseks on ebapiisavad (patogeenid ja häiringud)
Lahendusettepanek	Ennetada metsapuude taimehaiguste ja –kahjustuste ning metsatulekahju levikut läbi tõhusa järelevalve- ja seiresüsteemi ning erametsaomanikele suunatud erinevate teavitustegevuste ning motiveerida metsaomanikke selle teemaga tegelema.
Mida lahendab?	Hoiab ära ohtlike taimehaiguste levikut
Kuidas lahendab?	Toetatakse männikärsaka ja juurepessu kahjustuste ennetamiseks vajalike tõrjevahendite soetamist, tuletõkestusribade või tuletõrje veevõtukohta korrashoidmist

Ettepanek 3	
Probleemrühma nimetus	METSANDUSE SUUNAMISEKS KASUTATAVATE FINANTSMAJANDUSLIKE MEETMETE (TOETUSED, HÜVITISED, MAKSUD JMS) PRAEGUNE MAHT, STRUKTUUR JA RAKENDAMISE PÕHIMÕTTED EI TOETA PIISAVALT JÄTKUSUUTLIKU METSAMAJANDUSE EESMÄRKIDE SAAVUTAMIST

Väljavalitud probleem	<p>Ü.4.1 piirangute õiglase hüvitamise meetmed ei ole olnud piisavad</p> <p>Ü.4.2 Metsa loodusväärtuste hoidmise finantsmehhanism ei ole piisav, jätkusuutlik ja õiglane</p> <p>Ü.4.3 Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele ja kohalikule omavalitsusele pole sageli piisav või puudub üldse</p>
Lahendusettepanek	Senisest enam diferentseerida piirangute kompenseerimist ning leida nende õiglaseks hüvitamiseks täiendavad rahastamisallikad.
Mida lahendab?	Metsa loodusväärtuste hoidmine jätkub ja seda kompenseeritakse (osaliselt) toetuse abil
Kuidas lahendab?	Metsa müügist saamata jäänud tulu kompenseeritakse erametsaomanikule vastavuses piirangute suurusega.
Kas lahendus aitab kaasa ka muu probleemi lahendamisele (võimalusel)?	<p>K.1.10 Mõnedes metsaökosüsteemides ei ole varem kasutatud metsakasvatustest alati olnud ökoloogiliselt jätkusuutlik, senisest rohkem tuleb arvestada võimalike kliimamuutuste mõjudega.</p> <p>K.1.12 Metsade raiejärgne uuendamine erametsades ei ole piisav metsade efektiivse süsiniku sidumise seisukohalt.</p>

Ettepanek 4	
Probleemrühma nimetus	METSAAUENDAMISELE JA SELLEGA KAASNEVATELE METSAKASVATUSLIKELE TEGEVUSTELE EI PÖÖRATA ERAMETSADES PIISAVALT TÄHELEPANU, MISTÖTTU VÄHENEV METSADE PUIDULINE VÄÄRTUS JA HÜVISTE PAKKUMISE VÕIME
Väljavalitud probleem	K.4.14 Erametsad ei uuene okaspuuga
Lahendusettepanek	<p>Metsaseadusest tulenevalt on metsaomanik kohustatud rakendama metsa uuendamise võtteid teatud aja jooksul, et oleks tagatud uuenenud mets.</p> <p>Probleemi lahendamiseks tuleks kaaluda järelevalve tõhustamist, motiveerida metsaomanikke tegema teadlikumaid otsuseid või analüüsida õigusaktide norme, kas antud metsauuendamise nõue on piisavalt täpne ja probleemi lahendamisele kaasa aitav</p>
Mida lahendab?	Mets uueneb kiiremini ning puit on ühtlase kvaliteediga
Kuidas lahendab?	Täpsustatum nõue, tegemise motiveerimine ja nõude tõhus kontrollisüsteem on riskide maandamise eelduseks, et metsa uuendamine toimiks piisavas mahus.

Ettepanek 5	
Probleemrühma nimetus	METSANDUSE INFRASTRUKTUUR VAJAB KORRASTAMIST JA KESKKONNAKAITSELISTE LEEVENDUSMEETMETE RAKENDAMIST.
Väljavalitud probleem	K.3.12 Kraavivõrk metsas hooldamata. K.3.10 Metsandusega seotud taristu korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud. K.3.11 Metsakuivendusel on tugev negatiivne mõju märgalade metsa- ja sookooslustele, veelustikule, kaldakooslustele ning see hoogustab kliimamuutusi.
Lahendusettepanek	<p>Kuivendussüsteemide ja teedevõrgu korrastamise toetamine suuremas mahus läbi erinevate toetuskeemide. Kuna metsamajandusliku taristu tehniline seisukord on halb, siis on vajalik riigi sekkumine nende tegevuse hoogustamiseks, et lisaks majandusliku riski maandamisele aidata kaasa sellega kaasneva negatiivse keskkonnamõju leevendamisele.</p> <p>Metsade tootlikkuse kasvuks ja samas ökoloogiliste väärtuste säilimiseks tuleb rohkem panustada metsataristusse.</p> <p>Selleks, et tänase metsataristu rajamisel ja hoiul arvestataks enam keskkonnakaitse ja kliimaatiliste eesmärkidega, tuleb paremini sihitada stiimuleid keskkonnakaitse eesmärkidega kooskõlas oleva taristu investeeringute elluviimiseks.</p> <p>Kuna Eestis on maaomand killustatud ja metsataristu paikneb erinevate maaomaniku maadel, on taristu terviklik ja keskkonnaeesmärkidega kooskõlas olev korrastamine võimalik vaid läbi koostöö ja ühistulise tegevuse.</p> <p>Selleks on oluline soodustada koostööd erinevate metsaomanike vahel.</p> <p>Teavitustegevused maaomanike tegevuste ja hoiakute muutmisel nii majandusliku kui ka loodushoiu küsimustes, nagu olemasolevate maaparandussüsteemide arvele võtmisel, metsa ja maaparanduse ühistute asutamisel ja tegevusel, veekeskonda säästval maaparandushoiul.</p>
Mida lahendab?	Liigniisketel aladel metsamaade tootlikkus suureneb, soodustades metsade majanduslikku ja metsade sanitaarset seisundit. Korras metsateede ja tuletõrjetiikide võrk aitab kaasa tuleohutuse suurendamisele.
Kuidas lahendab?	Tänu asjatundlikkusele ja vajalikele abinõudele paraneb metsade tootlikkus ja teedevõrgu seisund ning rakenduvad asjakohased keskkonnakaitsemeetmed
Kas lahendus aitab kaasa ka muu probleemi lahendamisele (võimalusel)?	Võib aidata kaasa ka seiretegevustele. Siduda uuringutega ja seirealaste tegevustega.